

DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2026-58-44>

УДК 336:631.1:551.583:502.131.1

Маслак Наталія Григорівна

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Сумський національний аграрний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1482-4118>

Nataliia Maslak

Sumy National Agrarian University

ІНТЕГРАЦІЯ ФІНАНСОВОЇ ТА КЛІМАТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ: КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ

INTEGRATING FINANCIAL AND CLIMATE POLICY IN ENSURING SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF UKRAINE'S AGRICULTURAL SECTOR: A CONCEPTUAL MODEL OF THE FINANCIAL MECHANISM

Анотація. Стаття присвячена дослідженню теоретичних і прикладних засад інтеграції фінансової та кліматичної політики у забезпеченні сталого розвитку аграрного сектору України. Встановлено, що зміна клімату формує фінансові ризики для аграрного виробництва та потребує формування ефективного механізму фінансового забезпечення адаптації. Визначено ключові проблеми фінансового забезпечення кліматичної адаптації, зокрема недостатню інтеграцію кліматичних аспектів у фінансову політику та обмежений розвиток інструментів кліматичного фінансування. Розроблено концептуальну модель фінансового механізму забезпечення сталого розвитку аграрного сектору, яка включає інституційний та інструментальний компоненти. Практичне значення результатів полягає у можливості їх використання при формуванні державної фінансової політики та програм підтримки аграрного сектору.

Ключові слова: сталий розвиток, аграрний сектор, фінансовий механізм, кліматичне фінансування, фінансова політика, кліматична політика, адаптація до зміни клімату, зелене фінансування.

Summary. The article is devoted to the study of theoretical and applied foundations of integrating financial and climate policy to ensure sustainable development of Ukraine's agricultural sector. Climate change generates systemic risks for agricultural production, which are transformed into financial risks and require the formation of an effective financial mechanism to support climate adaptation. The study identifies key challenges in financial support for climate adaptation in agriculture, including insufficient integration of climate considerations into financial policy, limited access to financial resources, and underdevelopment of climate finance instruments. The research substantiates the necessity of integrating financial and climate policy as a prerequisite for forming an effective financial mechanism for sustainable agricultural development. A conceptual model of the financial mechanism under climate change conditions is developed. The model includes institutional, instrumental, and performance components and reflects the interaction between public authorities, financial institutions, agricultural enterprises, and international organizations. The proposed model ensures coordinated mobilization, allocation, and use of financial resources to support climate adaptation and sustainable agricultural development. It also contributes to improving the resilience of agricultural enterprises to climate risks and strengthening long-term financial stability. The study systematizes financial instruments supporting climate adaptation, including budget financing, preferential lending, agricultural insurance, investment instruments, and green finance tools. Particular attention is given to climate-oriented financial instruments such as green bonds, sustainability-linked loans, climate risk insurance, and blended finance mechanisms. A system of indicators for assessing the effectiveness of financial mechanisms supporting climate adaptation is also proposed. The scientific novelty lies in the development of a conceptual model integrating financial and climate policy to ensure sustainable agricultural development. The practical significance of the results lies in their application in state financial policy, agricultural support programs, and climate adaptation strategies.

Keywords: sustainable development, agricultural sector, financial mechanism, climate finance, financial policy, climate policy, climate adaptation, green finance.

Постановка проблеми. Функціонування та розвиток аграрного сектору України відбувається в умовах зростання впливу кліматичних змін, які проявляються у підвищенні середньорічних температур, збільшенні частоти екстремальних погодних явищ, деградації ґрунтів, зменшенні водних ресурсів та зростанні нестабільності врожайності. Зазначені процеси безпосередньо впливають на продуктивність аграрного виробництва, фінансову стійкість аграрних підприємств, інвестиційну привабливість галузі та рівень продовольчої безпеки держави. За оцінками міжнародних організацій, аграрний сектор України є одним із найбільш кліматозалежних секторів економіки, а кліматичні ризики формують суттєві економічні та фінансові втрати, що потребує системних адаптаційних заходів, підкріплених відповідним фінансовим забезпеченням [1, с. 12].

У відповідь на ці виклики в Україні сформовано стратегічні напрями кліматичної та аграрної політики, зокрема затверджено Стратегію екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року, яка визначає адаптацію секторів економіки до кліматичних змін одним із ключових пріоритетів державної політики [2]. Водночас зазначений документ прямо констатує наявність крос-секторальної проблеми – відсутності ефективного «фінансового та економічного механізму запровадження заходів з адаптації до зміни клімату» [2, р. I]. Це свідчить про наявність структурного розриву між кліматичною політикою, яка визначає стратегічні цілі адаптації, та фінансовою політикою, яка має забезпечити ресурсну основу їх реалізації.

Аналогічно, Стратегія розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на період до 2030 року передбачає підвищення стійкості аграрного сектору до кліматичних ризиків, впровадження кліматоорієнтованих технологій та розвиток інструментів фінансової підтримки аграрних виробників [3]. Реалізація цих завдань потребує формування ефективного механізму мобілізації, розподілу та використання фінансових ресурсів, здатного забезпечити фінансування заходів адаптації, стимулювати впровадження інновацій та підвищити фінансову стійкість аграрного сектору.

За висновками Базельського комітету з банківського нагляду (Basel Committee on Banking Supervision, BCBS) «кліматичні фактори ризику через систему причинно-наслідкових зв'язків трансформуються у фінансові ризики, впливаючи на кредитоспроможність позичальників, вартість активів і стабільність фінансової системи» [4]. Це положення підкреслює системний характер взаємозв'язку між кліматичними та фінансовими ризиками та необхідність їх урахування при формуванні фінансової політики і механізмів фінансового забезпечення аграрного сектору. Водно-

час відсутність цілісної концептуальної моделі фінансового механізму, яка б забезпечувала узгодженість інструментів фінансової та кліматичної політики, обмежує ефективність реалізації заходів адаптації та стримує розвиток кліматичного фінансування в аграрному секторі України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика фінансового забезпечення сталого розвитку аграрного сектору та адаптації до зміни клімату є предметом активних досліджень як у міжнародній, так і у вітчизняній науковій літературі. Значна увага приділяється дослідженню ролі фінансових механізмів у забезпеченні сталого розвитку, інтеграції екологічних, соціальних та управлінських критеріїв (ESG) у фінансову політику та розвитку інструментів зеленого фінансування.

Міжнародні організації, зокрема Світовий банк, Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (FAO), Організація економічного співробітництва та розвитку (OECD) та Програма ООН з навколишнього середовища (UNEP), наголошують на необхідності формування ефективних фінансових механізмів для забезпечення кліматичної адаптації аграрного сектору, включаючи розвиток зеленого фінансування, кліматоорієнтованого кредитування, страхування кліматичних ризиків та використання механізмів змішаного фінансування [5; 6].

У наукових працях Т. Хавеманн, С. Негра та Ф. Вернек досліджено роль механізмів змішаного фінансування (blended finance) у мобілізації приватного капіталу для фінансування сталого розвитку аграрного сектору, що дозволяє зменшити інвестиційні ризики та підвищити доступність фінансових ресурсів [8, с. 1283]. О.О. Аджайї, А.С. Торомаре та О. Айєні обґрунтовують ефективність кліматоорієнтованого фінансування сільського господарства (Climate-Smart Agricultural Finance), яке забезпечує врахування кліматичних ризиків у фінансових рішеннях та сприяє підвищенню стійкості аграрного виробництва [9, с. 5].

Важливе значення мають дослідження, присвячені розвитку зеленого фінансування та інтеграції ESG-критеріїв у фінансову політику. Зокрема, В. Сапожніков, А. Жабак та В. Сидорко визначають зелене фінансування як ключовий інструмент забезпечення сталого розвитку економіки та адаптації до кліматичних змін [10, с. 602]. Л. Слобода, Н. Дунас та Н. Мисько досліджують роль зеленої банківської справи у фінансуванні сталого розвитку та підвищенні фінансової стійкості економіки [11, с. 266].

Вітчизняні науковці О. Ходаківська, М. Мартинюк, Ю. Лупенко та А. Шолойко, Т. Мацибора аналізують фінансові інструменти підтримки сталого розвитку аграрного сектору та обґрунтовують необхідність розвитку інструментів фінансового забезпечення впровадження кліматоорієнтованих

технологій [12, с. 170; 13, с. 61]. С. Степаненко, І. Крюкова, С. Халін підкреслюють важливість інклюзивного фінансування та розвитку інституційних механізмів забезпечення сталого розвитку аграрного сектору [14, с. 82].

Водночас, незважаючи на значну кількість наукових досліджень, питання інтеграції фінансової та кліматичної політики у забезпеченні сталого розвитку аграрного сектору України залишаються недостатньо дослідженими. Більшість досліджень зосереджені на окремих фінансових інструментах або аспектах сталого розвитку, тоді як комплексний підхід до формування інтегрованого фінансового механізму, який забезпечує узгодженість фінансової та кліматичної політики, залишається недостатньо розробленим.

Зокрема, потребують подальшого наукового обґрунтування: концептуальні засади інтеграції фінансової та кліматичної політики у забезпеченні сталого розвитку аграрного сектору; структурні елементи фінансового механізму забезпечення кліматичної адаптації; інструменти фінансового забезпечення адаптації аграрного сектору до зміни клімату; система індикаторів оцінювання результативності фінансового механізму забезпечення кліматичної адаптації.

Наявність зазначених не вирішених питань обумовлює необхідність подальших досліджень у напрямі формування концептуальної моделі фінансового механізму забезпечення сталого розвитку аграрного сектору в умовах кліматичних змін.

Метою статті є обґрунтування теоретичних засад та розроблення концептуальної моделі інтеграції фінансової та кліматичної політики у забезпеченні сталого розвитку аграрного сектору України, що передбачає визначення структурних елементів фінансового механізму забезпечення кліматичної адаптації, систематизацію фінансових інструментів та формування підходів до оцінювання результативності їх застосування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аграрний сектор є одним із найбільш кліматозалежних секторів економіки, оскільки його функціонування безпосередньо визначається природно-кліматичними чинниками, зокрема температурним режимом, рівнем і сезонністю опадів, водозабезпеченістю, станом ґрунтів та частотою екстремальних погодних явищ. Зміна клімату формує систему взаємопов'язаних ризиків, які впливають не лише на виробничі результати аграрних підприємств, але й на їх фінансову стійкість, доступ до фінансових ресурсів та інвестиційну активність.

За оцінками Світового банку, кліматичні ризики є одним із ключових факторів, що визначають довгострокову стійкість аграрного сектору України, оскільки зниження врожайності, деградація земель та зростання виробничих витрат

безпосередньо впливають на фінансові результати та платоспроможність аграрних підприємств [1, с. 24]. Унаслідок цього кліматичні ризики трансформуються у фінансові ризики, що проявляються у зниженні прибутковості, підвищенні кредитних і страхових ризиків, зростанні вартості фінансових ресурсів та зниженні інвестиційної привабливості галузі [1; 4].

Кліматичні ризики мають системний характер і впливають на всі сегменти фінансової системи аграрного сектору. Зокрема, підвищення кліматичної нестабільності зумовлює зростання кредитних ризиків для фінансових установ, що обмежує доступ аграрних підприємств до кредитних ресурсів або призводить до підвищення процентних ставок [5]. Водночас страхові компанії змушені переглядати умови страхування та підвищувати страхові премії, що збільшує фінансове навантаження на аграрних виробників. Зростання невизначеності щодо майбутніх фінансових результатів також стримує інвестиційну активність і обмежує можливості залучення довгострокового капіталу [6].

Таким чином, кліматичні ризики трансформуються у виробничі, фінансові та інвестиційні ризики, що формує комплексний вплив на функціонування аграрного сектору та має вплив на фінансову систему (табл. 1).

Як свідчить інформація таблиці 1, кліматичні чинники впливають на фінансові результати аграрних підприємств, зумовлюючи зниження доходів, зростання витрат, погіршення доступу до фінансових ресурсів та підвищення інвестиційних ризиків. Зокрема, за оцінками Міністра аграрної політики України, у 2025 р. зниження урожаю зернових на 10% (з 56,7 млн т у 2024 р. до близько 51 млн т) відбулося через несприятливі погодні умови (дефіцит вологи, теплу зиму та затяжні дощі), що емпірично підтверджує трансформацію кліматичних чинників у виробничі втрати, а далі – у падіння доходів, зростання витрат, посилення кредитних та інвестиційних ризиків [7]. Це підтверджує необхідність формування фінансових механізмів, здатних забезпечити адаптацію аграрного сектору до кліматичних змін.

Ключового значення набуває формування ефективної інституційної архітектури, яка забезпечує узгодженість фінансової та кліматичної політики та створює організаційні передумови для реалізації адаптаційних заходів. Інтеграція фінансової та кліматичної політики передбачає координацію діяльності державних органів, фінансових установ, міжнародних організацій та аграрних підприємств у процесі мобілізації, розподілу та використання фінансових ресурсів.

З метою систематизації інституційної архітектури інтеграції фінансової та кліматичної політики було виділено основні рівні та функції відповідних інституцій (табл. 2).

Таблиця 1 – Трансформація кліматичних ризиків у фінансові ризики аграрного сектору

Кліматичний ризик	Вплив на аграрне виробництво	Фінансові наслідки	Вплив на фінансову систему
Посухи	Зниження врожайності, зменшення обсягів виробництва	Зниження доходів і прибутку підприємств	Зростання кредитних ризиків, зниження платоспроможності
Екстремальні погодні явища (повені, заморозки)	Пошкодження посівів, втрата врожаю	Прямі фінансові втрати, збільшення витрат	Зростання страхових виплат, підвищення страхових премій
Підвищення температури	Зниження продуктивності культур	Зростання витрат на виробництво	Зниження інвестиційної привабливості
Деградація ґрунтів	Зниження продуктивності земель	Необхідність додаткових інвестицій	Зростання інвестиційних ризиків
Дефіцит водних ресурсів	Обмеження виробничих можливостей	Зростання витрат на зрошення	Підвищення потреби у фінансуванні інфраструктури

Джерело: сформовано автором на основі [1; 5; 6]

Таблиця 2 – Інституційна архітектура інтеграції фінансової та кліматичної політики у забезпеченні сталого розвитку аграрного сектору

Рівень	Основні суб'єкти	Основні функції
Глобальний	Світовий банк, FAO, OECD, ЄБРР, ЄІБ	Фінансування програм розвитку, надання кредитів і грантів, впровадження міжнародних стандартів
Національний	Кабінет Міністрів України, Міністерство фінансів, Міністерство аграрної політики, Міністерство захисту довкілля, НБУ, НКЦПФР	Формування фінансової та кліматичної політики, бюджетне фінансування, регулювання фінансового сектору
Фінансовий	Банки, страхові компанії, інвестиційні фонди	Кредитування, страхування, інвестування
Секторний	Аграрні підприємства, агрохолдинги, фермерські господарства	Реалізація інвестиційних проектів, впровадження адаптаційних заходів
Інституційний	Інвестиційні фонди, міжнародні донори	Фінансування довгострокових проектів, розвиток фінансової інфраструктури

Джерело: сформовано автором на основі [2; 5; 11]

Центральну роль у цій системі відіграє держава, яка формує нормативно-правове середовище, визначає стратегічні пріоритети розвитку, забезпечує бюджетне фінансування та створює економічні стимули для впровадження кліматоорієнтованих технологій [2]. На національному рівні ключовими суб'єктами є Кабінет Міністрів України, Міністерство фінансів України, Міністерство аграрної політики та продовольства України, Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, Національний банк України та Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку.

Важливу роль у фінансовому забезпеченні кліматичної адаптації відіграють фінансові установи, які забезпечують кредитування, страхування та інвестування в аграрний сектор [11, с. 268]. Значний внесок також роблять міжнародні фінансові організації, зокрема Світовий банк, Європейський інвестиційний банк і Європейський банк реконструкції та розвитку, які надають фінансову підтримку та сприяють розвитку інструментів сталого фінансування [5]. На мікрорівні аграрні підприємства є безпосередніми суб'єктами впровадження адаптаційних заходів і використання фінансових інструментів.

Таким чином, ефективність інституційної архітектури значною мірою визначається наявністю відповідних фінансових інструментів, які забезпечують фінансування адаптаційних заходів. До ключових фінансових інструментів належать бюджетне фінансування, кредитування, страхування, інвестиційні механізми та інструменти зеленого фінансування (табл. 3).

Бюджетне фінансування забезпечує підтримку аграрних підприємств через субсидії, гранти та компенсацію процентних ставок [3]. Кредитування відіграє важливу роль у фінансуванні інвестиційних проектів і розвитку кліматоорієнтованих технологій [9, с. 6]. Страхування кліматичних ризиків дозволяє знизити фінансові втрати у разі несприятливих погодних умов і підвищує фінансову стійкість аграрних підприємств [6].

Важливим напрямом є розвиток інвестиційних механізмів, зокрема blended finance, які сприяють залученню приватного капіталу до фінансування сталого розвитку аграрного сектору [8, с. 1287]. Особливого значення набувають інструменти зеленого фінансування, які забезпечують фінансування екологічно орієнтованих проектів і сприя-

**Таблиця 3 – Класифікація фінансових інструментів
забезпечення кліматичної адаптації аграрного сектору**

Група інструментів	Інструменти	Основні функції	Джерела фінансування
Бюджетні	Субсидії, гранти, державні програми	Фінансова підтримка аграрних підприємств	Державний бюджет
Кредитні	Банківські кредити, пільгові кредити	Фінансування інвестиційних проектів	Банки, фінансові установи
Страхові	Агрострахування, страхування кліматичних ризиків	Компенсація фінансових втрат	Страхові компанії
Інвестиційні	Інвестиційні фонди, blended finance	Фінансування довгострокових проектів	Приватні інвестори, міжнародні організації
Ринкові	Зелені облігації, зелені кредити	Фінансування екологічних проектів	Фінансові ринки
Міжнародні	Гранти, кредитні програми	Фінансування програм розвитку	Міжнародні фінансові організації

Джерело: сформовано автором на основі [5; 6; 8–11]

ють підвищенню кліматичної стійкості аграрного виробництва [10, с. 604].

Незважаючи на наявність різноманітних фінансових інструментів, їх використання має фрагментарний характер, що обмежує ефективність фінансування заходів адаптації. Це обумовлює необхідність формування цілісного фінансового механізму інтеграції фінансової та кліматичної політики.

Систематизуючи наявні підходи до визначення «фінансового механізму», фінансовий механізм інтеграції фінансової та кліматичної політики доцільно розглядати як систему взаємопов'язаних інституційних, фінансових, інструментальних, аналітичних та результативних компонентів, які забезпечують мобілізацію, розподіл і використання фінансових ресурсів для забезпечення сталого розвитку аграрного сектору (рис. 1).

Водночас для обґрунтування ефективності запропонованої моделі важливим є не лише визначення її структурних компонентів, але й дослідження характеру взаємодії між ними, що забезпечує її системність і функціональну цілісність. Інституційний компонент визначає правила та умови функціонування механізму, які впливають на формування фінансових потоків і вибір фінансових інструментів. У свою чергу, фінансовий компонент створює ресурсну базу для реалізації інструментального компоненту, який забезпечує практичне використання фінансових ресурсів для фінансування адаптаційних заходів. Аналітичний компонент забезпечує зворотний зв'язок, формуючи інформаційну основу для оцінки ефективності використання фінансових ресурсів та коригування фінансової і кліматичної політики. Результативний компонент, у свою чергу, відображає кінцеві результати функціонування механізму та виступає критерієм оцінювання його ефективності.

Важливим елементом обґрунтування концептуальної моделі є також визначення системи оці-

ночних індикаторів, які дозволяють оцінити ефективність функціонування фінансового механізму інтеграції фінансової та кліматичної політики. До таких індикаторів доцільно віднести: обсяг фінансових ресурсів, спрямованих на фінансування заходів кліматичної адаптації; рівень доступу аграрних підприємств до фінансових ресурсів; обсяг інвестицій у кліматоорієнтовані технології; рівень страхового покриття кліматичних ризиків; частку використання інструментів зеленого фінансування; показники фінансової стійкості аграрних підприємств та їх інвестиційної активності. Застосування зазначених індикаторів дозволяє здійснювати комплексну оцінку ефективності функціонування фінансового механізму та визначати напрями його удосконалення.

Таким чином, запропонована концептуальна модель фінансового механізму інтеграції фінансової та кліматичної політики характеризується системністю, комплексністю та наявністю внутрішніх функціональних зв'язків між її компонентами, що забезпечує узгодженість фінансових і кліматичних інструментів, підвищує ефективність використання фінансових ресурсів і створює основу для забезпечення сталого розвитку аграрного сектору в умовах кліматичних змін.

Висновки. У результаті проведеного дослідження встановлено, що аграрний сектор України характеризується високою чутливістю до кліматичних змін, які трансформуються у фінансові ризики та впливають на фінансову стійкість, інвестиційну привабливість і доступ до фінансових ресурсів. Це обумовлює необхідність інтеграції фінансової та кліматичної політики як ключової умови забезпечення сталого розвитку аграрного сектору.

Систематизація фінансових інструментів дозволила визначити ключову роль бюджетного фінансування, кредитування, агрострахування, інвестиційних механізмів і зеленого фінансування у забезпеченні кліматичної адаптації. Встанов-

Рисунок 1 – Концептуальна модель фінансового механізму інтеграції фінансової та кліматичної політики забезпечення сталого розвитку аграрного сектору

Джерело: авторська розробка

лено, що ефективність їх використання залежить від рівня координації фінансової та кліматичної політики.

Наукова новизна дослідження полягає у розробці концептуальної моделі фінансового механізму інтеграції фінансової та кліматичної політики, яка базується на взаємодії інституційного, фінансового, інструментального, аналітичного та результативного компонентів. Запропонована модель забезпечує системну координацію фінансових ресурсів та підвищує ефективність фінансування заходів адаптації.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості використання запропонованої моделі при формуванні державної фінансової політики, розробці програм підтримки аграрного сектору та удосконаленні механізмів кліматичного фінансування.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробкою системи індикаторів оцінки ефективності фінансових механізмів кліматичної адаптації та обґрунтуванням напрямів їх удосконалення з урахуванням регіональних особливостей розвитку аграрного сектору.

Список використаних джерел:

1. Country Climate and Development Report. World Bank. Washington, DC, 2022. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/communities/67a73be9-a253-4ce5-8092-36d19572f721> (дата звернення: 12.02.2026).
2. Про схвалення Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2021 р. № 1363-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1363-2021-p> (дата звернення: 12.02.2026).

3. Про схвалення Стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025–2027 роках : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2024 р. № 1163-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1163-2024-%D1%80#Text> (дата звернення: 12.02.2026).
4. Basel Committee on Banking Supervision. Climate-related risk drivers and their transmission channels. Bank for International Settlements. 2021. URL: <https://www.bis.org/bcbs/publ/d517.pdf> (дата звернення: 12.02.2026).
5. Finance Guidance Note – IBC Green Transitions Training Programme. UNEP and UNDP. 28 November 2022. URL: <https://surl.li/pbhoss> (дата звернення: 12.02.2026).
6. Green Finance and Investment: Financing Climate Futures. OECD, 2023. URL: https://www.oecd.org/en/publications/green-finance-and-investment_24090344.html (дата звернення: 12.02.2026).
7. Урожай зерна в Україні у 2025 році може знизитися на 10% через погодні умови. *Reuters*. 03 червня 2025 р. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/ukraines-2025-grain-harvest-may-fall-10-minister-says-2025-06-03> (дата звернення: 12.02.2026).
8. Havemann T., Negra C., Werneck F. Blended finance for agriculture: exploring the constraints and possibilities of combining financial instruments for sustainable transitions. *Agriculture and Human Values*. 2020. Vol. 37(4). pp. 1281–1292. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10460-020-10131-8>
9. Ajayi O. O., Toromade A. S., Ayeni O. Climate-Smart Agricultural Finance (CSAF): A model for sustainable investments in agriculture. *World Journal of Advanced Research and Reviews*. 2024. Vol. 24(2). pp. 001–011. DOI: <https://doi.org/10.30574/wjarr.2024.24.2.3291>
10. Сапожников В., Жабак А., Сидорко В. Розвиток зелених фінансів як інструменту сталого розвитку: концепції, інструменти, міжнародний досвід та перспективи для України. *Економічний аналіз*. 2024. Т. 34. № 3. С. 598–612. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2024.03.598>
11. Sloboda L. Ya., Dunas N. V., Mysko N. V. Features of Green Banking Development in Sustainable Economy for Ukraine's Reconstruction. *Проблеми економіки*. 2024. № 3(61). С. 261–275. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2024-3-261-275>
12. Khodakivska O., Martyniuk M., Lupenko Y. Prospective analysis of the implementation of the “green” economy in the agricultural sector of Ukraine for the next 10 years. *Scientific Horizons*. 2023. Vol. 26(10). P. 163–179. DOI: <https://doi.org/10.48077/scihor10.2023.163>
13. Sholoiko A., Matsyhora T., Shevchenko L. Instruments and Resources for Sustainable Development Acceleration of Agribusiness in Ukraine. *Ekonomika APK*. 2022. Vol. 29(5). P. 57–65. DOI: <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202205057>
14. Stepanenko S., Kryukova I., Khalin S., Podsokha A. Inclusive investment in the sustainable development of the agricultural sector and rural areas of Ukraine. *Collection of papers new economy*. 2023. vol. 1. no. 1. pp. 75–88. DOI: <https://doi.org/10.61432/CPNE0101075s>

References:

1. World Bank (2022) Country Climate and Development Report. Washington, DC. Available at: <https://openknowledge.worldbank.org/communities/67a73be9-a253-4ce5-8092-36d19572f721>
2. Cabinet of Ministers of Ukraine (2021) Pro skhvalennia Stratehii ekolohichnoi bezpeky ta adaptatsii do zminy klimatu na period do 2030 roku: Rozporiadzhennia № 1363-r vid 20.10.2021 [On Approval of the Strategy of Environmental Security and Climate Change Adaptation until 2030: Resolution No. 1363-r of October 20, 2021]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1363-2021-p> (in Ukrainian)
3. Cabinet of Ministers of Ukraine (2024) Pro skhvalennia Stratehii rozvytku silskoho hospodarstva ta silskykh terytorii v Ukraini na period do 2030 roku ta zatverdzhennia operatsiinoho planu zakhodiv z yii realizatsii u 2025–2027 rokakh: Rozporiadzhennia № 1163-r vid 15.11.2024 [On Approval of the Strategy for the Development of Agriculture and Rural Areas in Ukraine until 2030 and the Operational Plan for its Implementation in 2025–2027: Resolution No. 1163-r of November 15, 2024]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1163-2024-%D1%80#Text> (in Ukrainian)
4. Basel Committee on Banking Supervision (2021) Climate-related risk drivers and their transmission channels. Bank for International Settlements. Available at: <https://www.bis.org/bcbs/publ/d517.pdf>
5. UNEP, UNDP (2022) Finance Guidance Note – IBC Green Transitions Training Programme. Available at: <https://surl.li/pbhoss>
6. OECD (2023) Green Finance and Investment: Financing Climate Futures. Available at: https://www.oecd.org/en/publications/green-finance-and-investment_24090344.html (in Ukrainian)
7. Reuters (2025) Urozhai zerna v Ukraini u 2025 rotsi mozhe znyzytysia na 10% cherez pohodni umovy [Ukraine's 2025 grain harvest may fall by 10% due to weather conditions]. June 3, 2025. Available at: <https://www.reuters.com/world/europe/ukraines-2025-grain-harvest-may-fall-10-minister-says-2025-06-03> (in Ukrainian)
8. Havemann T., Negra C., Werneck F. (2020) Blended finance for agriculture: exploring the constraints and possibilities of combining financial instruments for sustainable transitions. *Agriculture and Human Values*, vol. 37(4), pp. 1281–1292. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10460-020-10131-8>
9. Ajayi O.O., Toromade A.S., Ayeni O. (2024) Climate-Smart Agricultural Finance (CSAF): A model for sustainable investments in agriculture. *World Journal of Advanced Research and Reviews*, vol. 24(2), pp. 001–011. DOI: <https://doi.org/10.30574/wjarr.2024.24.2.3291>

10. Sapozhnikov V., Zhabak A., Sydorko V. (2024) Rozvytok zelenykh finansiv yak instrumentu staloho rozvytku: kontseptsii, instrumenty, mizhnarodnyi dosvid ta perspektyvy dlia Ukrainy [Development of green finance as an instrument of sustainable development: concepts, instruments, international experience and prospects for Ukraine]. *Economic Analysis*, vol. 34, no. 3, pp. 598–612. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2024.03.598> (in Ukrainian)
11. Sloboda L.Ya., Dunas N.V., Mysko N.V. (2024) Features of Green Banking Development in Sustainable Economy for Ukraine's Reconstruction. *Problemy ekonomiky*, no. 3(61), pp. 261–275. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2024-3-261-275>
12. Khodakivska O., Martyniuk M., Lupenko Y. (2023) Prospective analysis of the implementation of the “green” economy in the agricultural sector of Ukraine for the next 10 years. *Scientific Horizons*, vol. 26(10), pp. 163–179. DOI: <https://doi.org/10.48077/scihor10.2023.163>.
13. Sholoiko A., Matsybora T., Shevchenko L. (2022) Instruments and resources for sustainable development acceleration of agribusiness in Ukraine. *Ekonomika APK*, vol. 29(5), pp. 57–65. DOI: <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202205057>.
14. Stepanenko S., Kryukova I., Khalin S., Podsokha A. (2023) Inclusive investment in the sustainable development of the agricultural sector and rural areas of Ukraine. *Collection of Papers New Economy*, vol. 1, no. 1, pp. 75–88. DOI: <https://doi.org/10.61432/CPNE0101075s>

Дата надходження статті: 12.02.2026

Дата прийняття статті: 26.02.2026

Дата публікації статті: 13.03.2026